

КАФЕДРА ІСТОРІЇ СВІТОВОЇ МУЗИКИ

Дисципліна «ОСНОВИ БІБЛІОГРАФІЧНОЇ РОБОТИ»

І курс, І семестр.

Спеціальність: 025 «Музичне мистецтво»

Спеціалізація: «Музикознавство»

Освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр»

Викладач – кандидат мистецтвознавства, доцент

ПОНОМАРЕНКО ОЛЕНА ЮРІЇВНА

Профіль викладача: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=xOMdvvgAAAAJ>
e-mail ponomarenkoolena1970@gmail.com

SYLLABUS

(НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ)

* ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ.

Навчальна дисципліна «Основи бібліографічної роботи» посідає одне з засадничих місць у системі професійної підготовки студентів історико-теоретичного факультету, тому викладається вже у першому семестрі 1-го курсу. Вивчення дисципліни має пізнавальне і суто практичне значення, сприяє формуванню бібліографічної культури студентів, розкриває суспільну важливість бібліографічної інформації, закладає науково-методичний базис, необхідний студентам для засвоєння знань як у процесі навчання (пошук необхідних документів, складання рефератів), так і в процесі творчої роботи з написання наукових праць — курсових, бакалаврських, магістерських.

Відповідно до навчального плану, предмет «Основи бібліографічної роботи» розрахований на студентів історико-теоретичних факультетів вищих музичних навчальних закладів. Для повного засвоєння предмету, комплексно використовуються загальнонаукові методи (аналіз, порівняння, вимірювання, моделювання) і методи, запозичені у взаємопов'язаних наук гуманітарного циклу. Переважно це методи історичного і музичного джерелознавства, бібліографознавства і музикознавства, за допомогою яких виявляють походження, структуру й зміст, здійснюють атрибуцію та опис документів, методи книгознавства, за допомогою яких досліджують процеси створення, розповсюдження та використання джерел. Вивчення дисципліни передбачає ознайомлення студентів з загальними правилами користування бібліотеками, архівами, основними складовими наукового апарату цих установ, пошуком документів в Інтернеті, науковими принципами й конкретними методами бібліографування документів, з фондами й науково-довідковим апаратом найбільших музичних бібліотек України. Це

безсумнівно вимагає знань особливої бібліографічної термінології та практичних навичок укладання бібліографічної інформації (точність, вичерпність, стандартність).

★ **МЕТА КУРСУ:** набути теоретичні знання і практичні навички із загальної та спеціальної (галузевої) бібліографії необхідні для успішної професійної діяльності музикознавця, засвоєння теорії та методики бібліографічного опрацювання документів, що забезпечували б вибір найраціональніших видів, методів і процесів бібліографічної роботи з документами.

Основні завдання курсу «Основи бібліографічної роботи» визначені необхідністю сформувати у студентів-музикознавців наступні **компетентності**.

Загальні:

- здатність вчитися і підвищувати рівень бібліографічної культури;
- здатність мати широкий мистецький світогляд;
- здатність виховувати дбайливе ставлення до культурного надбання бібліотек, архівів, документальних центрів.

Спеціальні:

- знання навичок наукової роботи;
- вміння до самостійної науково-дослідної праці в бібліотеках, архівах, документальних центрах;
- розуміння особливостей використання інформаційних технологій;
- знання специфіки бібліографічної термінології;
- вміння практичних навичок укладання бібліографічної інформації (точність, вичерпність, стандартність).

У результаті вивчення курсу «Основи бібліографічної роботи» студенти мають **знати:**

- загальні правила користування бібліотеками, архівами, основними складовими наукового апарату цих установ;
- специфіку пошуку документів в Інтернеті;
- наукові принципи й конкретні методи бібліографування документів;
- фонди та науково-довідковий апарат найбільших музичних бібліотек України.

На основі засвоєння теоретичних положень курсу студенти мають **уміти:**

- використовувати систему наукового апарату бібліотеки;
- здійснювати бібліографічний пошук документів за традиційними та Інтернет-ресурсами;
- працювати з довідковим апаратом книги;
- використовувати систему бібліографічних посібників;
- складати бібліографічний і аналітичний описи за стандартами України, правильно подавати бібліографічні елементи тексту;
- ознайомитися з можливостями укладання переліку використаних джерел і покажчиків до наукових праць за допомогою комп'ютерних технологій.

* ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ:

Заняття проводяться на платформі **Google Клас**. Всі відеозаписи лекцій, матеріали курсу, презентації та завдання будуть додаватися у відповідних тематичних блоках онлайн на сторінці групи.

До початку офлайн навчання лекції та семінари будуть проводитися на платформі **ZOOM**.

Поточні питання та обговорення здійснюються у стрічці **Google Клас** чи у груповому чаті **Telegram**.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН:

Обсяг курсу – 3 ECTS.

Курс викладається для бакалаврів у першому семестрі першого року навчання.

Статус – вибіркова.

Розклад занять: середа 16.00-17.35 (онлайн: платформа ZOOM, офлайн: ауд. 64)

Курс триває 14 тижнів (7 годин лекційних та 7 годин семінарських і практичних занять) та закінчується **заліком**.

Для отримання заліку необхідно опрацювати весь лекційний матеріал курсу, який перевірятиметься тестом, взяти участь у семінарах та обговоренні проблемних питань на практичних заняттях, здати контрольні письмові роботи у формі «тестів» та «іменного покажчика». Підсумок балів в кінці семестру відбувається **автоматично** із розрахунку робіт, представлених на платформі **Google Клас**.

* Структура курсу має наступні складові:

Структурний елемент	Зміст	Кількість балів
Лекція	Форма проведення навчальних занять, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу курсу.	Максимальна кількість 10
Семінар	Участь в обговореннях та доповнення на семінарах	Максимальна кількість 25 (за кожний)
Тест	Проведення опитування та контроль	Максимальна

	успішності з використанням Google Classroom для онлайн-тестування	кількість 10
Іменний покажчик	Складення іменного покажчика до науково-музикознавчих видань. Роботу надсилати у свою групу в Google Клас .	Максимальна кількість балів 20
Реферат	Реферат за обраною темою (можливість індивідуальних виступів)	5 балів за кожний

Всі конкретні вимоги та терміни їх виконання будуть уточнюватися в стрічці **Google Клас**.

➤ **Загалом заплановано:**

- Складання іменного покажчика;
- 2 реферати після закінчення великих розділів курсу;
- Участь у семінарах.

Виходячи з цього, ви можете самостійно визначити шляхи накопичення балів та їх суму.

➤ **КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ЗАНЯТЬ**
на 1-й семестр 2021-2022 н.р.

<i>№ тижня</i>	<i>ДАТА</i>	<i>Вид занять</i>	<i>ТЕМА</i>
1	03.09.21	<i>лек.</i>	МОДУЛЬ І Змістовий модуль 1. Особливості структури курсу «Основи бібліографічної роботи». Основні функції бібліографії, специфіка. Музична бібліографія. Загальна та спеціальна, поточна і ретроспективна бібліографія. Система сучасної бібліографії.
2	10.09.21	<i>сем.</i>	Роль бібліографії в культурно-історичному розвитку суспільства. Бібліографія — джерело інформації про документи та твори друку.
3	17.09.21	<i>лек.</i>	Загальні відомості про наукові бібліотеки. Бібліографічна діяльність бібліотек і наукових установ. Знайомство з визначними бібліотеками світу. Віртуальне знайомство з фондами.
4	24.09.21	<i>сем.</i>	Історія виникнення бібліотек. Діяльність значних наукових бібліотек світу. Найдавніші зразки світової музичної

бібліографії. Найдавніші зразки української музичної бібліографії. *Реферати.*

5	01.10.21	<i>лек.</i>	Діяльність бібліотек України: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (НБУВ); Національна Бібліотека України імені Ярослава Мудрого; Національна історична бібліотека України; Центральний державний історичний архів України; Бібліотека Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського: структура, правила користування. Діяльність науково-музичних відділів та архівів.
6	08.10.21	<i>сем.</i>	Національна музична академія України імені П. І. Чайковського: структура, науково-довідковий апарат бібліотеки й зокрема читального залу.
7	15.10.21	<i>лек.</i>	Діяльність Міжнародної асоціації музичних бібліотек (IAML) та її чотири бібліографічних проєкти — RISM, RILM, RIPM, RIDIM.
8	22.10.21	<i>сем.</i>	Міжнародні проєкти RISM, RILM, RIPM. Історія створення, правила користування. Пошук у середовищі Інтернет.
Контроль модульний І: за змістовим модулем 1.			
9	29.10.21	<i>лек.</i>	Змістовий модуль 2. Методика пошуку бібліографічної інформації та правила укладання бібліографічних переліків використаних джерел, покажчиків. Характеристика фондів нотно-музичної бібліотеки (алфавітно-систематичний, алфавітно-предметний каталоги). Бібліотечна класифікація (ББК; УДК).

10	05.11.21	<i>сем.</i>	Різновиди бібліографічних посібників та їх характеристика і практичне значення. Інформаційно-бібліографічна діяльність та практичне значення бібліографії. Особливості пошуку бібліографічної інформації.
11	12.11.21	<i>лек.</i>	Бібліографічний запис ДСТУ 4163 2020: основні наукові принципи та конкретні методи бібліографування документів. Правила цитування літератури.
12	19.11.21	<i>сем.</i>	Бібліографічний запис, бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання. Зв'язок з міжнародними стандартами. Структура і складові частини бібліографічного запису. Науковий апарат видання.
13	26.11.21	<i>лек.</i>	Музичні енциклопедії та довідкові видання. Енциклопедія «NEW GROVE», «Українська музична енциклопедія» «Музыкальная энциклопедия в 6-ти томах». Електронні довідкові ресурси.
14	03.12.21	<i>сем.</i>	Історія музичних енциклопедій. Правила використання музичних енциклопедій та довідкової літератури для пошуку інформації про музикознавчі, нотні видання та рукописи. <i>Реферати.</i>

Контроль модульний І: за змістовим модулем 2.

КОНТРОЛЬ МОДУЛЬНИЙ І (ЗАЛІК)

Позааудиторні заняття

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається екскурсійна робота: відвідування науково-музичних відділів та архівів значних бібліотек Києва та знайомство зі структурою, науково-довідковим апаратом, системою каталогів і картотек бібліотек, а також правилами користування.